

Kompetensprofil för nyutbildad polis samt profil för antagning till polisutbildningen

Bakgrund

Detta arbete har bedrivits utifrån det av Rikspolisstyrelsen fattade beslutet (HR-761-6466/11 protokoll nr 14/12) avseende översyn av den nuvarande antagningsprocessen.

Uppdraget har bestått i att ta fram en kompetensprofil kopplad till avslutad polisutbildning (polisprogrammet och aspirantutbildning) och som gäller vid nyanställning av nyutbildad polis samt utifrån kompetensprofilen även utforma en profil för antagning till polisutbildningen (utbildningen). Syftet är att säkerställa att Polisen har antagningskrav som gör att de personer som ska antas har förutsättningar att kunna examineras på utbildningen och vidare är lämpliga för yrket. I uppdraget har också ingått att utifrån angiven kompetensprofil ange vilka kompetenser och krav som bör utgöra en grund för urvalskriterier vid antagning till utbildningen samt att beskriva dessa.

Uppdraget har genomförts av en arbetsgrupp under samordningsgruppen för grundutbildning (inom ramen för kompetensutvecklingsrådet). Arbetsgruppen har letts av HR-avdelningen och bestått av deltagare från Rikspolisstyrelsen (Polisavdelningen, Rättsavdelningen, Polishögskolan) samt polismyndigheterna och Polisförbundet.

Arbetsgruppens förslag (kompetensprofil för nyutbildad polis samt profil för antagning till polisutbildningen) har föredragits i följande forum; HR-ledningsgrupp, kompetensutvecklingsrådet, samordningsgrupperna för grundutbildning och vidareutbildning, HR-chefskonferensen och vid beredningsgruppens möte 10 september 2012.

Intern delning av förslaget till huvudkontorets avdelningar har genomförts under juni 2012. Remissförfarande avseende förslaget har också genomförts. Sista svarsdatum för övriga delar av Rikspolisstyrelsen, polismyndigheterna och SKL var den 22 augusti och för arbetstagarorganisationerna den 7 september.

Grunder för kompetensprofilen

I arbetet har grunden varit den definition av kompetens som Rikspolisstyrelsen fastställt och som innehåller fyra kompetensdelar; kunskaper, färdigheter, erfarenheter och egenskaper. Den nedan angivna kompetensprofilen med specificerade kompetensdelar, har utformats så att den innehåller enbart de komponenter som är direkt relevanta för polisverksamheten vid nyanställningstillfället efter antagning och genomgången generell utbildning.

Kunskaper baseras i förslaget på en godkänd grundläggande polisutbildning (termin 1-5). Innehållet i utbildningen ska utgöra den kunskapsbas som krävs för anställning som nyutbildad polis. Styrande för att säkerställa kraven för anställning blir då innehåll, nivåer och kriterier för bedömning i utbildningen. En tydlig kunskapskontroll under utbildningen som kontinuerligt stäms av mot gällande krav i yrket, ska säkerställa att en nivå med rätt kvalitet uppnås. Att endast ange godkänd utbildning som kompetenskrav, motverkar att profilen snabbt kan bli inaktuell. Detta skulle troligen bli fallet om utbildningens innehåll, som den ser ut vid ett visst tillfälle, anges i själva profilen. Syftet är nu att istället skapa en flexibilitet, då kraven på utbildningen förändras över tid.

Färdigheter avser förståelsen för uppdraget och den kunskapsinhämtning som har skett under utbildningen, det vill säga förmågan att integrera teori och praktik och omsätta denna i faktisk handling. Den som med godkänt resultat har genomgått polisutbildningen ska kunna uppvisa färdigheter på en sådan nivå att grundläggande polisarbete, kan utföras direkt efter anställningen, utan kompletterande utbildningsåtgärder. De personer som antagits till utbildningen kan inte anses ha haft någon kunskap om polisycket innan denna påbörjades. Därför kan inte några övriga färdigheter, vilka gäller en kompetensprofil som omfattar samtliga nyanställda, anges i initialskedet av en anställning för en nyutbildad polis.

Egenskaper är en vital del i kompetensprofilen och anger det som ska kravställas vid anställning och bedömas vid antagning till utbildningen. Syftet är att säkerställa att den mest lämpade utifrån fastställda antagningskrav, kan antas till utbildningen. De angivna egenskaperna följer i grunden samma upplägg som Polisens ledarkriterier. Egenskaperna ska utgöra grunden för vad som avses med begreppet lämplighet för polisycket. De i kompetensprofilen uppräknade egenskaperna har beskrivits närmare i nedan angiven kompetensprofil för nyutbildad polis.

Kompetensprofil för nyutbildad polis

· Kunskaper

Godkänd på den grundläggande polisutbildningen.

(se av Rikspolisstyrelsen beslutad utbildningsplan för grundutbildningen)

· Färdigheter

Förmågan att integrera teori och praktik och omsätta denna i faktisk handling samt uppvisa förståelse för Polisens uppdrag, uppgifter och roll i samhället.

Representerar Polisen i sitt budskap och arbete.

· Egenskaper

Polisens arbetsuppgifter är komplexa vilket gör att det ställs krav på vitt skilda kompetenser för att kunna utföra uppdraget professionellt. Genom att säkerställa att de som antas till utbildningen har efterfrågad grundläggande kompetens skapas förutsättningar för att Polisen kan utföra sitt uppdrag på ett för samhället ändamålsenligt sätt men också följa med i dess utveckling.

De begrepp under kompetensdelen egenskaper, vilka har identifierats som ytterst viktiga för en framtida polis, är *personlig mognad, lyhörd och flexibel, engagerad och ansvarsfull, tålmodig och noggrann* samt *kommunikativ*.

Under varje begrepp finns en beskrivning av vad som avses med begreppet. Beskrivningarna är anpassade efter de förutsättningar som råder när man söker till utbildningen, det vill säga att man ännu inte har kunskaper om hur det är att arbeta som polis.

Nedan angivna begrepp består framför allt av egenskaper men också av en del färdigheter som är svåra att förändra över tid eller utveckla om de inte finns hos individen från början.

Personlig mognad

Lämplighet för yrket är ett grundläggande krav, vilket innebär att man ska klara av att fungera i en mängd olika situationer. Krav ställs på självinsikt i en sådan omfattning att de egna känslorna inte påverkar möjligheten att lösa situationen med integritet efter bästa förmåga. Punkterna beskriver vad som avses med personlig mognad.

- Har förmågan att se sina egna styrkor och svagheter.
- Uppträder sakligt utan att de egna värderingarna och behoven står i fokus.
- Klarar av att fatta beslut och vara trygg i dessa.
- Är prestigelös och har förmågan att ändra eller omvärdera fattade beslut.
- Är medveten om hur det egna beteendet och de egna besluten påverkar omgivningen och tar ansvar för det.
- Kan hantera motgångar och kränkningar.
- Är stresstålig och agerar med omdöme även i stressfyllda och hotfyllda situationer.

Lyhörd och flexibel

Polisarbetet är i stora delar händelsestyrt. Detta ställer krav på att man har en god uppfattningsförmåga och snabbt kan anpassa sitt beteende efter ändrade förutsättningar. För att detta ska vara möjligt måste man vara öppen för att förändra sitt förhållningssätt men också den metod man använder sig av. Punkterna nedan beskriver vad som avses med lyhörd och flexibel.

- Avläser omgivningens signaler och stämning samt bemöter dessa på ett lämpligt sätt.
- Är mottaglig för andras uppfattning, omdömen och tankar.
- Har förmågan att hantera uppkomna ej planerade situationer.
- Är öppen för att kunna prioritera och prioritera om när situationen kräver det.

Engagerad och ansvarsfull

Krav ställs på att agera i enhetlighet med vad samhället förväntar sig av Polisen. Den enskilde medarbetaren måste därför vara intresserad av dessa frågor och vilja vara med i den ständiga utvecklingen av Polisen som organisation. Punkterna nedan beskriver vad som avses med engagerad och ansvarsfull.

- Visar respekt för andra människor och deras olikheter.
- Är engagerad i mötet och samarbetet med andra.
- Bidrar till sin egen och andras utveckling.
- Ser sig som en del i helheten och bidrar till denna.
- Kan arbeta både självständigt och i grupp.
- Delar med sig av och tar emot kunskap.
- Är handlings- och beslutskraftig när situationen kräver det.
- Har civilkurage och står upp för andra utan tanke på egen vinning.
- Är rättsmedveten och har en klar uppfattning om demokratiska grundvärderingar.

Tålmodig och noggrann

Polisycket kräver i många delar tålmod och ett noggrant tillvägagångssätt. Som polis måste man även respektera gemensamma ordningsregler och rutiner. Detta kan handla om att anpassa sig till viss tidsåtgång, ha en korrekt klädsel samt ta hand om den egna och gemensamma utrustningen. Nedan beskrivs vad som avses med tålmodig och noggrann.

- Är uthållig i förhållande till vad uppgiften kräver.
- Ser detaljer som är av betydelse för att nå önskat resultat.
- Är strukturerad i sitt sätt att vara, genom att planera, ordna och systematisera samt sortera bort det som inte tillför något.

Kommunikativ

Polisycket innebär krav på att kunna uttrycka sig korrekt och tydligt i kontakten med allmänheten. Detta innefattar även den kroppsliga framtoningen där man måste vara medveten om vilka signaler man skickar ut. Då de kommunikativa egenskaperna är en viktig del i Polisens förtroendebyggande arbete ska detta finnas med som en grundläggande förutsättning redan vid antagningen

till utbildningen. Nedan finns en beskrivning av vad som avses med kommunikativ.

- Har en god förmåga att uttrycka sig i tal och skrift.
- Är medveten om att det egna beteendet påverkar omgivningen och tar ansvar för det.
- Har förmågan att lyssna på och förstå andra människor.

Förutom ovanstående delar i kompetensprofilen är fysisk förmåga och de hälsokrav som ställs vid antagning till utbildningen viktiga faktorer att beakta vid nyanställning.

Profil för antagning till utbildningen

I profilen för antagning till utbildningen, som utgår från kompetensprofilen för nyutbildad polis, ingår förutom ovan beskrivna egenskaper också fysisk förmåga och medicinsk lämplighet som ska bedömas i urvalsprocessen genom tester, intervjuer och medicinsk undersökning.

I antagningsprocessen finns även de krav som ska vara uppfyllda för att ansökan till polisutbildningen ska beaktas (formella krav). Antagningskraven (formella krav och profil för antagning) utgör en fullständig uppräkningslista av de krav som ska gälla för antagning till utbildningen. I urvalsprocessen ska tydligt beskrivas hur de olika antagningskraven viktas mot varandra.